

تأثير فقر بالای روان جوانان و نو جوانان

ديگر در جامعه دارای نیاز های بیشتر عاطفی و روانی میباشد که این نیاز ها در همان سنین کودکی سرکوب شده و باعث بوجود آوردن عقده های فراوان کینه ها و کمبودی های درونی در سنین جوانی آنها میشود چنانچه دیده شده آن شمار اطفال زیر سنین شش سال که والدین شان به افسردگی مبتلا بوده اند به استفاده نادرست از موارد و خشونت در خانواده مقابل بوده اند این اطفال به میزان زیادی به خطر بی خانگی ، گدایی، نبود مراقبت صحتی و مراقبت غیر مصون روبرو میشوند.

همچنان ایشان با بی اعتمادی در مقابل مراقبت های نا کافی و نامطمئن خدمات صحتی و اجتماعی نیز مواجه میباشند. این امر سبب میشود تا آنها نتوانند به حیث افراد سالم و با اعتبار جامعه تبارز نمایند و جایگاه اصلی شان را به عنوان اشخاص قابل احترام احراز نمایند برخلاف به بی حرمتی ها و اعمال ناشایسته و غیر قابل قبول دست و گریبان میباشند. هر گاه پدیده فقر در افغانستان مورد توجه قرار گیرد دیده میشود که گراف فقر در کشور ما روز به روز بلند می رود و مشکلات زیاد روانی و اجتماعی را برای اطفال، جوانان و نو جوانان فقیر به بار می آورد.

هر چند تلاش ها در جهت از میان برداشتن فقر در کشور ادامه دارد ولی چنین تلاش ها بسنده نمیشاند باید یاد آور شویم تلاش برای از بین بردن بعدی مادی فقر نسبت به ابعاد روانی، اجتماعی و فرهنگی آن بیشتر است اگر افراد کشور در بهترین حالت و آنها به حمایت دولت از فقر مادی نجات یابند ولی کار برای جبران پیامد های روحی و روانی فقر پیش بینی نشده است در حالیکه آسیب های روحی و روانی ناشی از فقر تاثیرات بسیار عمیق تر و مخرب تر نسبت به تاثیرات اقتصادی و مالی آن به جا میگردد، تا اکنون هیچ بخشی از نظام برای معالجه و برخورد با این مشکل کدام تدبیر و راه حلی رایج نمانده است. ترتیب کننده: امین الله (صفا)

انسانها از آوان پیدایش تا اکنون با انواع مصیبت ها، مشکلات و سختی ها سردچار بوده اند و کوشیده اند تا با آنها مقابله نموده و راه های حل مناسب را برای نجات از آن ها دریابند یکی از این مصیبت ها که جوامع بشری را تهدید مینماید پدیده فقر میباشد که نه تنها تاثیرات بدی بالای سیاست اجتماع، فرهنگ و اقتصاد دارد بلکه بالای بعد های روحی و روانی انسانها به ویژه جوانان و نو جوانان تاثیرات فوق العاده دارد و این که فقر چه تاثیراتی بر روان جوانان و نو جوانان دارد، در اینجا به بحث میگیریم

طوریکه همه میدانیم فقر نه تنها تاثیرات بدی را بالای سیاست، اجتماع، فرهنگ و اقتصاد دارد بلکه بر روان انسانها به ویژه کودکان، جوانان و نو جوانان را نیز تهدید میکند.

مثلاً: نبود سرپناه و پوشاک مناسب و عدم دسترسی به آموزش منجر به ظهور فشارها و تنش های روحی و روانی در میان جوانان و نو جوانان میشود. قابل یاد آوری است که چون فرزندان خانواده های فقیر به خوراکی کافی از نگاه کمی و کیفی دسترسی ندارند ازین سبب سلامت جسمی و روانی شان با خطرات جدی روبرو میباشند.

کمبود یا نبود مواد خوراکی کافی و با کیفیت برای کودکان، جوانان و نو جوانان ناشی از فقر و گرسنگی در دراز مدت رویه، خلق و خوی انسانها را دیگرگون کرده و نیرو و تلاش وی را زیاد میکند. به طور کلی فقر در جلوگیری از رشد عاطفی، فکری، سلامت روانی و رشد شخصیت نو جوانان و جوانان فوق العاده موثر است.

کودکان، نو جوانان و جوانان به دلیل مشکلات اقتصادی و نبود حمایت مالی از خانواده در سنین پایین تر به مشاغل نامناسب در روی سرک ها و جاده ها روی می آورند وی اظهار میدارد نو جوانان و جوانان که در روی سرک ها کار میکنند با تفاوت از نو جوانان و کودکان

په لوگر کې د سنخل گل دودیزه...

د خبرو کولو په لړ کې د لوگر د ولایتي شورا رییس سید قریب الله سادات، ډاکتر عبد الولي وکیل، څو تنو مشرانو او فرهنگپالو هم خبرې وکړې د شاعرانو اولیکوالانو ستاینه او دوی یې نور هم هڅول چې تر خپل ولس لپاره لیکنې وکړي

دهیواد تکړه او نوموتي لیکوال استاد سعد الدین شپون خپل خاطرات په ډیر نیکلي الفاظو د طنز په بڼه د مشاعرې گډونوالو ته وړاندې کړل چې د گډونوالو له تاوده هرکلي سره مخ شول

د خبرو کولو لړ د پای ته په رسیدو د شعر او شاعرې لړۍ جوخت پیل شوه. چې د لوگر شاعرانو اولیکوالانو؛ استاد احمد شاه رفیقي، عزیز احمد نوري، مستر زلمی ستانکز، محمد نذیر زاهد، محمد ظاهر صديقي او نور په گډون د پکتیا، خوست، پکتیکا، ننگرهار، میدان وردگو او نورو سیمو راغلو شاعرانو، لکه مطيع الله تراب، دین محمد درویش، محمد داود تیان او نورو خپل شعرونه چې د لوگر او د سنخل د گلونو په اړه توصیف او همدارنگه د سولې، ملي یوالي، ملي پخلاینې، دامنیټ ټینگنیټ او د ورورې فضا کې ژوند کولو پیغام یې درلود، د سنخل گل د مشاعرې گډونوالو له خوا شاعران د لاسونو په پرکا نور هم هڅول کیدل

باید وویل شي، چې یاده مشاعره د سهار په لسو بجو پیل او د ماسپینین د لمانځه تر وخته دوام وکړه، کله چې د لمانځه او ډوډۍ خوړلو پروگرام پای وموند بیا هم مشاعره تر څلور بجو دوام او پای ته ورسیده.

هیره دنه وي، چې د سنخل گل په دودیزه مشاعره کې دولایت مقام لخوا چاپ شوي کتابونه، د پوهنې، کرنې او ښځو چارو ریاستونو لخوا لاسي جوړونې (لاسي صنايع) هم دندارې لپاره ایښودل شوي و.

لس غوره ويناوې

۱. ستاسې هره وینا او هره هیله د حقیقت د جامو د اغوستو توان لري.
۲. ویره او ځنډ د بريالیتوب دوه ستره دښمنان دي.
۳. هر څیز ته ډیر د ستونزو په سترگو مه گوره، کوښښ وکړه چې تل نیک فال ونیسې.
۴. خپلې نيمگړتیاوې ومني او د اصلاح لپاره یې کوښښ وکړه.
۵. په خپل قوت پوه شه، خاکسار او متواضع او سه، خو دومره هم نه چې خپل قوت کمزوری او یا له لاسه ورکړي.
۶. اړیکې پای او حد نلري، خو بدلون مومي.
۷. ستاسې د خوبونو د رینستیا کیدو په لار کې هیڅ څنډ نشته خو که په ځان باور ولری.
۸. په بده ورځ در سره هر څوک مرسته نشي کولای او په بڼه ورځ در ته هر څوک هومره خوښ نه وي د ښو او رښتینو ملگرو پیدا کول زده کړه.
۹. تیر تیر شو په تیر پسې افسوس نه دی پکار او راځی دا د کاشکې، افسوس، ای هې، چې داسې وای، چې داسې شوي وای کلمې هیرې کړو، ځکه رسول الله فرمائي: (فان لو تفتح عمل الشيطان) دا خبرې د شیطان دروازې پرانیزي.
۱۰. هره ورځ څه گټورو شيان زده کړه، هغه چې د مینې، مهربانې، لوې هدف، او پوهې په لار کې ستا مرسته وکړي.

سرچینه اصلاح انلاين

ملي ځواکونه دهیواد ساتونکي دي

افغان امنیتي ځواکونه دهیواد څخه پوره ملاتړي او تل هڅه کوي، چې خپله خاوره له یرغلگرو څخه په امن کې وساتي، دوی چاته اجازه نه ورکوي، چې دهیواد د بیخپلو د آزارولو لامل وگرزي، نو ولس ته پکار ده، چې دخپلو ملي امنیتي ځواکونو ملاتړ وکړي، ځکه دوی شپه او ورځ د ولس په خدمت کې دي او دگران هیواد افغانستان دخاورې ساتنه دخپل د سر په بیه کوي.

د ملي ځواکونو یواځنی موخه په هیواد کې ډاډمنه سوله تامینول، وړانکارو او ویره اچونکو کسانو مخه نیول او پر دوی یرغلگرو مخه ډب کول دي، نودوی څومره دپاک هدف درلودونکي دي، خو ځینی کسان چې غلط پوه شوي او یا دخپل وطن لپاره درناوی نه لري، زمونږ له ملي ځواکونو سره جنگیږي، ځکه دوی ته دهیواد ساتونکي بهرني معلومېږي، نه هیڅکله دغه امنیتي ځواکونه زمونږ د دې خاورې بیجان دي، دکلي اوکور خلک دي، مونږ او تاسو ساتي، نو بیا ولې دوی سره جنگ اوڅه لپاره جگړه؟ باید دغه ځواکونو مونږ نور هم پیاوړي کړو، له هغوی سره اوږه پر اوږه ودربرو او دخپل خاورې ساتنه او پالنه وکړو. که مخکې دوی سره جنگیدلو او یا اوس ځینی جنگیږي، لږ فکر وکړو، چې ددغو ساتونکو ژوند ختمول دځان تباہ کول دي، ځکه که زمونږ هیواد امنیتي ځواک ونه لري، نو خپل ځان او هیواد مو په چا وساتو، بیا بهرني او گاونډي هیوادونه به په مونږ خپل ملکي چلوې پرمونږ په حکومت کوي نور به چالره اجازه ور نه کړو، چې زمونږ پر خاوره او ولس لوبې وکړي.

هرافغان خپل غیرت او میرانه په ښکاره ډول دهیواد دښمنانو ته وښايي، چې اوس هریو دخپلو پلرونو او نیکونو په څیر خپل سرونه دهیواد په ساتنه کې قرباني کوي او دهغوی لاره تعقیب کړي او کوي یې، ځینو لپاره څومره ښه به وي چې دخپل ملي امنیتي ځواکونو سره ودریږي او پوره ورسره مرستندویه ووسي، نودغلیم مخ به تل تور شي او په افغانستان کې به نور د لاسوهنو څخه ډډه وکړي، ځکه بیا دوی مخ نه لري چې مونږ افغانان په خپلو کې سره بیل کړي ځکه زمونږ قوت په یوالي کې دی، ددې قوت په ډاگه کولو سره نن ټول ژمنه وکړو، چې دهیواد ساتونکو خدمت او له هغوی سره یوځای په سنگرونو کې ودریږو، ترڅو زمونږ یوالی دښمن ته ښکاره شي، چې دافغانانو د ماتولو ترسره کول امکان نلري او اوس دوی په خپله دښمنان له منځه وړي.

نور راځی، چې هیوا والو ته خدمت وکړو او دنور و خلکو خبرو ته غوږ کینېږدو او دوچاریو پرځای دجوړولو او سمسورولو فکر وکړو او دخپل هیواد امنیتي ساتونکو پوره ملاتړي وکړو.
ستانکز

نیا زگسترش فرهنگ کتابخوانی در میان جوانان

باور یقین کامل باید داشت که یگانه دوست قرین وهم صحبت انسان بخصوص در هنگام فراغت و بیکاری کتاب است دوست و آشنایی که هرگز سبب رنجش خاطر انسان نمیگردد پاسخ تمام سوال های لاینحل و مشکل را بدون قهر و ترش رویی که مانند افراد متواضع با دانش و برده بار است میدهد.

از جانب دیگر با رایج تمام معلومات رازهای نهفته و دانستننی های امروز و گذشته طالب مزد و پاداش نمیباشد پس چی خوب است که روابط و دوستی خود را با چنین دوست وهم نشین مستحکمتر بسازیم و درگاه فراغت و فرصت سر صحبت را با آن بگشاییم در حالیکه چنین دوست و دلدار کمتر میسر میگردد.

این دوست گرامی که کتاب است در حقیقت گنج رانفته در قلب خود دارد با سرا زيرشدن و سایل جدید و مودرن الکترونیکی از جمله تلویزیون، رادیو امروزه کمپیوتر وهم ردیف آن فیسبوکها علاقمندان را از دست میدهد اکنون کمتر جوانان ر با خود داریم.

متأسفانه که با سرازیرشدن فرهنگ بیگانه گان در کشور و راه یافتن و سایل الکترونیکی در میان مردم خانواده الماری هاییکه برای کتاب و کتابخانه ها اختصاص داشت هرکس علاقه داشت تادراخانه خود الماری از کتاب داشته باشد امروز جای خود را با وسایل الکترونیکی خالی کرده است.

بناباظرزنده ساختن فرهنگ کتابخوانی و دست یافتن به این گنج نهفته باید دست بدست هم داده (معلمین و دست اندر کاران علم و دانش) شاگردان و جوانان کشور را بخواندن کتاب و آشنایی آنان به کتابخانه ها و استفاده از گنج نهفته های فرهنگ کشور تشویق و رهنمایی نماید تا به غنا بخشیدن و گسترش فرهنگ کتابخوانی و از گسترش فرهنگ بیگانه گان و دور ساختن جوانان از تماشای فلم ها و سریالهای مبتذل وانحراف کننده جلوگیری شود و از جانب دیگر آشنایی حاصل کنند و بر غنامندی آن برای آیندگان این سرزمین دست بکار شوند.

خانواده ها مسؤولیت دارند تا برای اولاد و فرزندان شان در مورد مورثیت کتاب ها و تاثرات کتابخوانی مطلب را گوشزد کنند و آنان را به این فرهنگ اصیل و آموزنده آشنا سازند.

دانشمندان و اهل خبره آنان که به اهمیت کتاب و کتابخوانی آشنایی کامل دارند این راه عنوان و جیبه ایمانی و وجدانی خود قرار داده باید در گسترش این فرهنگ دست بکار شوند.
رسانه های صوتی و تصویری، نشرات روزنامه ها هرکدام در عرصه های کاری خود، در ارتباط به گسترش فرهنگ کتابخوانی و استفاده از کتاب به عنوان گنجینه های علم و دانش، برنامه های مشخص را تنظیم و بدست نشر بپردازند تا از این طریق ها جوانان را به این فرهنگ تشویق نمایند.
ترتیب کننده: محمد کاتب(صدیقی) مدیر کتابخانه و لسوالی محمد آغه

دلمونځ

نه کونکو شل

دنیوي عذابونه

۱. هغه کسان چې لمونځ قضا کوي ۵ بر ژر به د جهنم کندي ته ورلويږي. القرآن
۲. دمرگ په وخت کې بې لمانځه شخص تر حده زیاته لوږه اوتنده پيدا کوي. الحديث
۳. دهیڅ نېک عمل په بدل کې بې لمانځه شخص ته ثواب نه رسیږي. الحديث
۴. بې لمانځه شخص دخپل عمر له برکت څخه محروم کیږي. الحديث
۵. دبې لمانځه شخص قبر به له اورڅخه ډک وي. الحديث
۶. بې لمانځه شخص ذللت په مرگ مړ کیږي. الحديث
۷. دبې لمانځه شخص قبر به ډیر تنگ وي. الحديث
۸. دبې لمانځه شخص دعا دخدای په دربار کې نه قبليږي. الحديث
۹. هر هغه څوک چې دسهار لمونځ قضا کوي دهغه څیره به بې نوره شي. الحديث
۱۰. هر هغه څوک چې د ماسپینین لمونځ قضا کړی په روزي کې برکت نه وي. الحديث
۱۱. هر هغه څوک چې دماز دیگر لمونځ قضا کړي بدن به یې کمزوری شي. الحديث
۱۲. هر هغه څوک چې د ماښام لمونځ قضا کړي دا اولاد گټي به محروم شي. الحديث
۱۳. هر هغه څوک چې دماخستن لمونځ قضا کړي دخوب له گټي به محروم شي. الحديث
۱۴. هر هغه څوک چې د جمعې لمونځ قضا کړي زړه به یې تور شي. الحديث
۱۵. د اسلام مشراور رهبر باید د دهغه شخص دوژلسو حکم صادر کړي چې لمونځ نه کوي.
۱۶. امام احمد حنبل دمسلمانانوپه هديره کې خښ نه شي. عبدالقادر جیلاني
۱۷. بې لمانځه شخص باید ترهغې زنداني شي چې توبه وباسي. امام اعظم
۱۸. له بې لمانځه شخص څخه څوک نفرت اوهم کرکه کوي سلطان باهو
۱۹. بې لمانځه شخص واجب دقتل دی. امامی شافعی
۲۰. د لمانځه قضا کول قضا کفر دی. امام احمد حنبل